

Anglia a görög dinasztia mellett.

Londonból jelentik: A görög eseményeknek igen rossz hatása volt Angliában. Baldwin már régebben kijelentette, hogy Anglia csak akkor folytathat jóakaratu politikát Görögországgal szemben, amíg a dinasztia kormányon marad. Új forradalom vagy államcsíny esetén Anglia semmiesetre sem adhatna további hitelt Görögországnak.

Athénből jelentik: A forrongó helyzet miatt a király tegnap Aténből Romániába utazott. Mielőtt a király elhagyta volna a fővárost, fel-szólították, hogy lemondási nyilatkozatot írjon alá. A király azt válaszolta, hogy ő a kormány határozata szerint igazodik, külföldre megy, de csak addig, amíg a nemzetgyűlés végleg dönt Görögország államformájáról.

A közgyűlés megvédelmezte a szegedi sajtót.

(A Szeged tudósítójától.) A város tanácsa — mint ismeretes — a közgyűlést előkészítő tanácsülésen négy szavazattal három ellenében elhatározta, hogy javaslatot terjeszt a közgyűlés elé a szegedi újsághirdetésekből származó jövedelmének megadóztatására. A tanács határozata jogos megütközést keltett az egész városban, mert a város közönsége tudja azt, amiről a város tanácsa eddig még nem tudott, vagy nem akart tudomást szerezni, tudja azt, hogy a magyar sajtó a legszomorúbb anyagi válsággal küzd már hosszú évek óta, hogy az újságkiadás ma már nem jövedelmező üzlet, hanem áldozatos feladatvállalás, hogy minden újabb teher, legyen az a legkisebb is, siettetni a magyar lapok csődjét. Az újsághirdetésekből származó jövedelemre minden lapnak nélkülözhetetlen szüksége van, mert az újság ára, amely mélyen alatta marad az életparitásán, a kiadási költségek elenyésző hányadát fedezi csak. A hirdetésekből származó jövedelem teszi lehetővé ezidőszert a nem szubvencionált magyar lapok megjelenését, a hirdetésekből származó sóvány jövedelem megcsonkítása tehát halálos döfés lenne nagyon sok magyar lap számára. Szeged város tanácsa azonban nem szereti a magyar sajtót és különösen nem szereti a szegedi sajtót, és csak a sajtó iránt érzett tanácsai antipátia magyarázhatja meg a tanács többségének álláspontját. Annak a magyarázatnak ugyanis, amely szerint Szeged város tanácsa az elsőség dicsfényt óhajtott megszerezni a sajtóadó kifundálásával, komoly alapja nincs, hiszen a tanács tagjai ilyen kicsinyes, hiúsági szempontok nem irányíthatják a város ügyeinek intézésénél.

A tanács antipátiára méltó választ adott a város közönségének törvényes képviselője, a törvényhatósági bizottság, amelynek tulnyomó nagy többsége levélte a tanács sajtóellenes javaslatát a decemberi közgyűlés tárgysorozatról és ezzel bebizonyította, hogy a város közönsége megértéssel és részvétellel látja a helyi lapok anyagi küzködését.

A decemberi közgyűlés iránt elég nagy érdeklődés mutatkozott. Dr. Aigner Károly főispán negyed öt után nyitotta meg az ülést. Bejelentette, hogy a jövő évi költségvetést, amely a tanácsai előterjesztések utolsó pontjaként szerepelt a programon, leveszi a napirendről és egyszersmind póttárgyként felveszi három más póttárggyal együtt. A költségvetés napirendről való levételének az az oka, hogy közszemlére tetelének harmincnapos határideje csak csütörtökre jár le és így addig nem foglalkozhatik vele a közgyűlés.

A polgármester havi jelentését olvasta fel ezután dr. Pávó Ferenc aljegyző, majd az első tanácsai előterjesztés következett, amely a tárgysorozaton „A hirdetési szabályrendelet megalkotása” címen szerepelt és Bárdoss Béla tb. főjegyző volt az előadója.

Bárdoss Béla azzal vezette be javaslatát, hogy az általános drágulás miatt a városnak új jövedelemforrásokra van szüksége. Ilyen új jövedelemforrás lenne a minden néven nevezendő hirdetések megadóztatása. A jogügyi bizottság véleményének meghallgatása után a tanács szabályrendelettervezetét dolgozott ki és hozzá felhasználta más városok hasonló tárgyban készült szabályrendeleteit is. Részletesen ismertette ezután a tervezetet, amelyből kiderült, hogy a tanács 1925 január elsejétől kezdve megadóztatná a plakátokat, a vetített-, festett-, ragasztott- és gép által előidézett hanggal történő és minden egyéb hirdetéseket és valamilyen köz-, vagy magánakaratnak a nyilvánossággal való közlési jogát a város számára tartaná fel.

A szabályrendelettervezetben az újság szó nem szerepelt egyetlenegyszer sem, nagyon ügyesen elbujtatták a „minden egyéb” meghatározás mögé.

A tanács javaslatához elsőnek Ottovay Károly szólalt fel.

— Valamikor hat krajcár adót vetettek ki a kalendáriummokra — mondotta — és mindenki nagy kulturális vívmánynak tartotta, amikor végre sikerült a kalendárium-adó eltörlése. Az olcsó kalendáriummokból elégitette ki az ország szegényebb lakossága kulturális igényeinek nagy részét, a hatkrajcáros kalendárium-adó azonban annyira megdrágította a kalendáriumot, hogy sokan nem vásárolhatták meg. A város tanácsa most ilyen kalendárium-adóval akarja sújtani a szegedi lapokat.

Elmondja továbbá, hogy ezidőszert háromféle újság van az országban: Kormányparti, ellenzéki újság és szaklap. A kormányparti lapok különböző címen és módon folyósított kormánysegélyekből tartják fenn magukat, a szaklapok a gazdagabb kereskedelmi és ipari vállalatoktól kapnak anyagi támogatást, az ellenzéki lapok vannak egyedül a polgárok támogatására utalva. Az ellenzéki polgárok hirdeteikkel támogatják lapjukat, a tanácsai javaslat tehát megfosztaná azokat a támogatás egy részétől. Ha a javaslatból jogerős határozat lesz, akkor bekövetkezik, hogy a szegedi lapokat Tápén, vagy Makón, vagy más városban nyomnák, mert nincs város az országban, ahol hasonló adóval sújtanak a nyomdaipartermékeket. A tanács javaslatát tehát a szegedi nyomdaipar is érzékenyen sújtaná. Kéri, hogy a közgyűlés törölje a szabályrendeletnek a lapokra vonatkozó pontját. A szabályrendelettervezet néhány része egyébként nem elég világos. Így például nincsen benne, hogy az engedélydíj ellenében mennyi ideig hirdet a város.

Ottovay Károly általános helyesléssel fogadott beszéde után Wimmer Fülöp szólalt fel. Az újsághirdetések megadóztatásában a sajtószabadság megszorítását látja. Közvetlen tapasztalatokból származó tudomása van arról, hogy egy napilap existenciáját csak a hirdetésekből származó jövedelem biztosítja. A tanács nem hivatkozhatik arra sem, hogy az újságok a hirdetési adót átháríthatják a hirdetőkre, mert a hirdetők — a kereskedők és az iparosok — teherbírása a mai áldatlan viszonyok között nem korlátlan és a hirdetési díjak emelése föltétlenül visszaesést jelentene a hirdetések mennyiségében. Kéri tehát, hogy a tanács hagyja ki javaslatából ezt a részt, arra az esetre pedig, ha a tanács erre nem hajlandó, a közgyűlést kéri, hogy ne szavazza meg. Jól tudja, hogy a város háztartásának nem csak a meglévő jövedelmek növelésére, hanem új jövedelemforrások felkutatására is szüksége van és ő volt az, aki minden ilyen irányú törekvést támogatott, de ezt az adónemet nem csak antipatikusként tartja, hanem ötletszerűnek is. A tanács erre a találmányára nem lehet büszke, mert olyan jelentéktelen jövedelemhez jutna általa, hogy nem is érdemes vele foglalkozni. (Általános helyeslés.)

Ezután Balogh Lajos szólalt fel. Szintén a tanács javaslatát ellen foglalt állást és Wimmer Fülöp indítványához csatlakozik.

Magyar József a következő szónok. Elvi elvessége a hirdetések megadóztatásának a hirdető közönség szempontjából. A közönség, a kereskedők, az iparosok és a kisgazdák is éppen elég más című adót fizetnek már. A hirdetési adó adminisztrálása felemésztene az adóból származó jövedelmet. A város Hivatalos Lapjának fenntartása súlyos milliókba kerül. Szüntesse be inkább a város ezt a teljesen fölösleges lapot, az így megtakarítandó deficitből sokkal többet szerezhetne, mint a hirdetési adóból. Indítványozza, hogy a közgyűlés vegye le az egész javaslatot a napirendről és adja vissza a tanácsnak újabb megfontolás céljából.

Hoffmann Ignác furcsának találja a tanács eljárását, mert amikor a kereskedelem és az ipar valósággal pang, amikor a legprimitív

igények sem nyerhetnek kielégülést, amikor az állami és a városi terhek már szinte elviselhetetlenek, a tanács eljárásából az látszik, mintha külön kigondoló bizottságot tartana maga mellett a közönség újabb és újabb megnyomortási módjainak kigondolására. Pedig jobban tenné a város tanácsa, ha az ilyen lehetetlen adónemek kigondolása helyett a legmesszebbmenő takarékoság elvét vezetné be a város háztartásába. Magyar József indítványához csatlakozva javasolja, hogy a közgyűlés vegye le a kérdést a napirendről.

Földi Mihály szólalt fel ezután. Beszélt a szegedi kisgazdák szomorú állapotáról és arról a körülményről, hogy a tanyai lakosság soha se tudja, mennyi adót követel rajta a finác.

A főispán többször rácsöngtetett a szónokra, hogy a tárgyról méltóztatassék beszélni, de Földi Mihály nem igen hallotta a figyelmeztetést, a közgyűlés vidám derűje közben tovább panaszolta a tanyai sérelmeket. Nagysokára mégis megunt a szót és visszatért a helyére. De föl-emelkedett utána Magyar Péter bátyánk, végigsimogatta vagy kétszer hatalmas fehér bajuszát — ebből a kincsből neki van a legnagyobb a város határában — és egyetlen kurta mondatban fejezte ki álláspontját:

— Ha münk füzessük az adót — mondotta nagy mérgesen —, füzesse más is, füzesse a zujság is!

Ezután ismét Ottovay Károly szólalt fel a zárzó jogán és a szegedi nyomdaipar szempontjából foglalkozott a tanács javaslatával. Az Iparos-Naptárt most itt nyomják Szegeden, szó van arról is, hogy a Vaskereskedők Szaklapját is Szegedre hozzák a közeljövőbe. Ha a város megadóztatja a hirdetéseket, nem nyomtatnak itt semmit, hanem elviszik oda, ahol nem terheli a költségeket ilyen lehetetlen adó.

Wimmer Fülöp csatlakozik ahhoz az indítványhoz, hogy a közgyűlés vegye le a kérdést a napirendről.

Ezután Bárdoss Béla előadó reflektált a felszólalásokra, majd ismét Magyar József szólalt fel, de a bizottsági tagok türelmetlenül sürgették a szavazás elrendelését.

A főispán el is rendelte a szavazást. Kéthárom városatyá kivételével az egész közgyűlés a javaslatnak a napirendről való levétele mellett szavazott.

A tárgysorozat többi pontja gyors egymásutánban pergett le ezután. A hárommilliárdos póthitel minden hozzászólás nélkül ment keresztül. Megszavazta a közgyűlés a nem szorosan veit közigazgatási alkalmazottak tüzelőanyag segélyét is, felemelte a városi belyegilletékeket, rendezte az egyházi személyzet és a városi gimnázium tanárainak a fizetését, módosította a zenedei szabályrendeleteit. Fél hét után tértek át az interpellációk és indítványok tárgyalására, valamennyit a tanács előterjesztése alapján intézte el a közgyűlés.

A polgármester, aki időközben fölváltotta a főispánt az elnöki székben, a tárgysorozat lezárása után félbeszakította a közgyűlést és a póttárgyak, köztük a jövő évi költségvetés tárgyalását szombat délután 4 órára tűzte ki.

Amnesztia az utánpótlási ár miatt elítelt kereskedőknek. Az igazságügyminiszter a minap körrendelettel utasította az ügyészséget, hogy a jövőben az eladó részéről árdragítási ügyben fogadják el védekezés gyanánt az utánpótlási árra való hivatkozást. Ennek a határozatnak most igen érdekes következménye van. Még nemrégiben sok kereskedőt elítelt a bíróság árdragítás miatt azért, mert az utánpótlási ár alapján számították a cikkek árát és ehhez az árhoz csapta hozzá a megfelelő nyereségszázalékot. Az igazságügyminiszter utasítása alapján most gyökeresen megváltozott a bíróság gyakorlata. A kereskedők nevében az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés most memorandummal fordult az igazságügyminiszterhez, hogy a megváltozott bírói gyakorlatra való tekintettel adasson általános amnesztia mind azoknak a kereskedőknek, akiket az utánpótlási ár alkalmazása miatt eddig árdragító visszavétel címén elítéltek. Az igazságügyminisztérium értesítette az OMKE-t, hogy általános amnesztiát ilyen esetekre nem adhatnak. Nem zárkoznak el azonban az elöl, hogy az elítéltek külön-külön adjanak be kegyelmi kérvényt és ebben kérjék büntetésük elengedését, illetve rehabilitálásukat.